

BEANTWOORDING RAADSVRAGEN

Nummer : 106-342
Onderwerp : Sociale domein
Portefeuillehouder : drs. A.A. van Nieuwkerk en mw. drs. A.M.H.. van de Weijenberg
Datum : 9 juni 2020

Vragen van de fractie van WaterlandNatuurlijk aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 2 juni 2020).

Bij de navolgende vragen is er een aantal meegenomen (18 t/m 24) dat rijst nav de corona-periode. De fractie WN laat het aan het college of daar nu antwoorden op komen of op een later moment, als de Raad een datum heeft gekozen voor een evaluatie rond Waterland en corona. Uitzondering hierop is vraag 25, ivm de urgentie daarvan.

Woord vooraf

In de 25 vragen wordt regelmatig gevraagd naar een tijdstip waarop nadere informatie over de voortgang kan worden ontvangen. Het College geeft er de voorkeur aan de Raad niet per specifiek onderwerp separaat te informeren, maar in samenhang.

Het College is voornemens u deze informatie in het vierde kwartaal 2020 te verstrekken in combinatie met het houden van een klankbordgroep sociaal domein. De klankbordgroep zal dus in het vierde kwartaal hierover bijeen komen. Overigens zal de klankbordgroep ook in juni/juli bijeen komen om te spreken over de aanvullende (taakstellende) afspraken inzake de welzijnssubsidies.

Vraag 1

Wanneer ontvangt de raad in het tweede kwartaal de nadere voorstellen, dus voorbij de nadere analyse in het kader van de nu voor kennisneming overlegde aanvraag voor vangnetgelden, om op het deeldomein participatie financieel en inhoudelijk verder orde op zaken te stellen?

Antwoord 1

Het raadsvoorstel "Vangnetuitkering Participatiewet 2019" omvatte naast een analyse van de oorzaak van het tekort, een aantal voorstellen om het tekort in 2020 verder terug te dringen, onder voorbehoud van de effecten van de Coronacrisis op het uitkeringsbestand. Sinds een aantal maanden is de personele bezetting weer op sterkte en kunnen we de uitvoering van de voorstellen zoals die in de aanvraag vangnetuitkering zijn genoemd weer oppakken.

Vraag 2

Wanneer komt er duidelijkheid over de (wijze van) samenwerking met Landsmeer voor participatie en hoe betreft het college de raad daar in?

Antwoord 2

Wij verwachten na september 2020 meer duidelijkheid over de verdere samenwerking met Landsmeer. Wij informeren uw raad in het 4^e kwartaal 2020.

Vraag 3

Zorgt het college er voor dat de raad zijn oordeel over de (herziene) samenwerkingsaanpak voor participatie kan geven, aler er definitieve conclusies over vallen?

Antwoord 3

De afspraken over de samenwerking Participatiewet worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de colleges. Wij informeren uw raad over de inhoud van de overeenkomst in het 4^e kwartaal 2020.

Vraag 4

Wanneer legt het college de nader te onderzoeken maatregelen aan de raad voor (over budgetten, stapeling en individueel/groepsgewijs)?

Antwoord 4

Er wordt op dit moment gewerkt aan een verdere uitwerking van de hierboven genoemde maatregelen. Daarnaast zijn we bezig met de aanpassing van de beleidsregels en waar mogelijk proberen we de maatregelen hierin te verwerken. De beleidsregels zijn reeds toegezegd voor kwartaal 3. Over de voortgang van de overige maatregelen informeren wij u in het vierde kwartaal 2020".

Vraag 5

Wanneer verneemt de raad nader over de nader te treffen maatregelen voor de als redelijk op orde benoemde sector jeugd?

Antwoord 5

Hierover informeren wij u in het vierde kwartaal 2020.

Vraag 6

Wat zijn voor de sector jeugd de uitgavencijfers per 1 mei 2020 en hoe verhouden die zich tot de begroting 2020?

Antwoord 6

Naast de uitgavencijfers houden wij ook de verplichtingen bij voor de rest van het jaar. Met de uitgavencijfers en de verplichtingen is duidelijk dat er door de hogere instroom in 2019 weinig ruimte over is voor nieuwe cliënten. Het budget is nodig om voor de nu al aanwezige cliënten de kosten te kunnen betalen. Wij hebben een verschuiving kunnen realiseren van C trajecten naar B trajecten. B trajecten zijn in verhouding minder duur. Daarmee hebben we in 2019 deels de toename van het aantal cliënten kunnen ondervangen. Nu moeten we met nieuwe maatregelen (lokaal en regionaal) de kosten in 2020 beperken. Lokaal zijn we druk bezig met de uitwerking van de eerder bedachte maatregelen (o.a. samenwerking huisartsen, doorontwikkeling kernteam) en bedenken we nieuwe maatregelen. Regionaal zetten we normbudgetten in waardoor de instroom beperkt wordt en ook hier wordt vanaf juni gewerkt aan nieuwe maatregelen. Zoals hierboven vermeld, informeren wij u hierover in het 4^e kwartaal. In het kader van de kadernota zult u meer exacte informatie ontvangen over de uitputting van de begroting gedurende de eerste maanden van 2020 en de gevolgen hiervan voor de meerjarenbegroting, zie ook vraag 12.

Vraag 7

Wanneer informeert u de raad nader over uw stappen op het goede pad om te komen tot een dienstencentrum als genoemd?

Antwoord 7

Het onderzoek hiernaar loopt. Er zijn inmiddels een aantal afspraken die op locatie bij andere gemeenten plaats moeten vinden gepland. Wij verwachten u in het 4de kwartaal nader hierover te kunnen informeren.

Vraag 8

Kwam de financieel voor de gemeente slecht uitpakkende aanpassing rond de abonnementstarieven WMO voor het college als een totale verrassing? Zo ja, hoe kan dat? En zo niet, waarom is er dan niet meer geanticipeerd?

Antwoord 8

De invoering van het abonnementstarief en bijbehorende financiële gevolgen waren geen verrassing; vanuit het Rijk zou structurele compensatie via het gemeentefonds volgen. De omvang van de aanzuigende werking van het abonnementstarief was wel een vraagteken. We konden niet voorzien in welke mate de aanzuigende werking zou leiden tot extra kosten. Zelfs nu is het niet makkelijk aan te geven welk deel van de stijging van de kosten te relateren zijn aan de aanpassing van het abonnementstarief. We verwachten het financiële gat te verkleinen met de maatregelen die nu in gang zijn gezet en de nog in te voeren maatregelen.

Vraag 9

Waar en hoe verwacht het college nu de besparing van die de ruim een ton kostende aanpassing uit vraag 8 te compenseren?

Antwoord 9

Compensatie wordt gezocht binnen het hele sociale domein met de maatregelen zoals deze zijn benoemd in het raadsinformatiedocument van 31 maart 2020.

Vraag 10

Wat is de schatting van de besparing door wisselen van toezichthouder op de WMO?

Antwoord 10

Door te wisselen van toezichthouder Wmo is er een besparing van ongeveer €15.000,- gerealiseerd.

Vraag 11

Hoe is de stand van de WMO-uitgaven in 2020 per 1 mei en hoe verhouden die zich tot de begroting 2020?

Antwoord 11

in het kader van de kadernota zult u meer exacte informatie ontvangen over de uitputting van de begroting gedurende de eerste maanden van 2020 en de gevolgen hiervan voor de meerjarenbegroting, zie ook vraag 12.

Vraag 12

Wat is de beleidsgedachte waar het college spreekt over de optie van direct doorsluizen van gelden voor het sociaal domein uit de normen van het gemeentefonds naar de budgetten bij Waterland? Is het een proefballon, dit zo te zeggen? En wat zou dan het totale bedrag voor het sociale domein worden?

Antwoord 12

Met uw raad zijn afspraken gemaakt over het terugdringen van de tekorten in het sociaal domein. Zoals meerdere malen is aangegeven zijn er tal van maatregelen ingezet en gaan nog verder ingezet worden om besparingen te realiseren. Echter in het debat is niet gesproken over de compensatie van loon- en prijsstijgingen en gewijzigd rijksbeleid. Wij zijn verplicht een reële prijs te bepalen voor de geleverde zorg. Het betalen van de loonindex wordt daarbij ook meegenomen. Gebleken is dat wij sinds 2018 ongeveer €600.000,- extra voor het sociaal domein via het gemeentefonds hebben ontvangen ter compensatie van de gestegen kosten. De extra inkomsten worden thans niet één op één doorgesluisd naar het Sociaal Domein, maar worden toegevoegd aan de algemene middelen. In de kadernota zult u een voorstel van het College ontvangen hoe hiermee om te gaan.

Vraag 13

Vergrijzing in Waterland is voor een groot deel voorspelbaar. Wat doet het college aan anticiperen, ook financieel, op de daarvan te verwachten effecten op het sociaal domein?

Antwoord 13

De landelijke trend is dat mensen steeds ouder worden en dat er steeds meer ouderen bij komen. De vergrijzing heeft zo zijn gevolgen voor iedere gemeente. Het verwachte effect voor de gemeente is dat er een toename in ondersteuningsaanvragen komt. Het college anticipeert hierop door meer aandacht te besteden aan het aanbod van algemene voorzieningen. Deze algemene voorzieningen moeten zolang mogelijk voorzien in de ondersteuningsvraag om zo mensen uit de duurdere maatwerkvoorziening te houden. Op deze manier zullen de kosten minder hard stijgen. Op dit moment inventariseren we wat er op het terrein van algemene voorzieningen moet gebeuren om de toename als gevolg van vergrijzing tegen te gaan.

Vraag 14

Wanneer kan het college komen met benchmarkgegevens die een vergelijking mogelijk maken met het functioneren van andere GGD-organisaties?

Antwoord 14

De GGD heeft enige tijd geleden een benchmark laten uitvoeren. Deze is nog niet beschikbaar. Zodra hij beschikbaar is, zullen de resultaten met uw raad gedeeld worden.

Vraag 15

Nu het GGD-bestuur de kans laat lopen om de gelden ivm CAO-wijziging niet te verdisconteren in de begroting (om zo een efficiency prikkel in te bouwen), hoe gaat er nu wat betreft het college een prikkel voor efficiency in de werkzaamheden van de GGD worden ingebouwd, en hoe komt die er uit te zien ?

Antwoord 15

Op bestuurlijk niveau is afgesproken dat de cijfers vanuit de GGD in het vervolg meer per gemeente zullen worden gespecificeerd. De bedoeling hiervan is meer inzicht te krijgen in de behoeftes per gemeente waardoor er efficiënter ingekocht kan worden.

Vraag 16

De nu verwachte gemeentebijdrage beloopt, in veelvoud van E 1000:

2020: 601, '21: 649, 22: 655, 23: 660, 24: 664. Dit waar in de gemeenteraad al in 2018 fors is aangedrongen op meer uitgavenbeheersing. Wat beoogt het college daartegen te ondernemen om alsnog tot een daling van eerdergenoemde E 30.000 te komen tov het peil in 2018?

Antwoord 16

Zie hiervoor het antwoord op vraag 15. Tevens zal de wethouder zorg binnen het GGD-bestuur actief aandacht hiervoor blijven vragen. Zo is afgesproken dat er een separate discussie binnen het bestuur zal worden gevoerd over de maximale reserve en dat de noodzaak van de extra middelen zullen worden geëvalueerd.

Vraag 17

Verheugend is het voornemen te komen tot verbeterd inzicht in wat de GGD per gemeente doet.

- a. Hoe gaat dat worden gespecificeerd?
- b. Krijgt er nu iets als een Producten-diensten-catalogus (PDC) vorm?

Antwoord 17

De cijfers die nu voor de hele regio worden aangeleverd zullen nu per gemeente worden aangeleverd. Wij zullen pogen dit zo gespecificeerd mogelijk uitgesplitst te krijgen. Daarmee beogen wij uw doel met een PDC iets dichterbij te brengen.

Vraag 18

Hoe worden de kosten voor de corona epidemie afzonderlijk zichtbaar gemaakt?

Antwoord 18

De GGD is momenteel bezig met inzichtelijk maken van de kosten die voortvloeien uit Corona. Op 17 juni wordt hiervoor een informatiebijeenkomst voor de gemeenten georganiseerd waarin zij ons hierover gaan informeren.

Vraag 19

Hoe ziet de aanpassing van de dienstverlening door de GGD er tijdens corona uit?

Antwoord 19

Cruciale functies (onder andere Veilig Thuis) blijven doorgaan, niet cruciale functies (bv. Reguliere toezicht kinderopvang) vinden minder of niet plaats.

Vraag 20

Wat voor beslispad bestaat daarvoor?

Antwoord 20

Deze beslissingen zijn al door de GGD genomen.

Vraag 21

Zou een PDC hier niet dienstig zijn?

Antwoord 21

Nee, de GGD heeft ook zonder een PDC een goed beeld van haar cruciale en niet cruciale functies.

Vraag 22

Hoe zien de aanpassingen in de dienstverlening wegens corona er uit voor de thuiszorg?

Zou een PDC hier niet dienstig zijn?

Antwoord 22

Zorgaanbieders doen hun best om de dienstverlening zo goed en veilig mogelijk voort te zetten. Een greep uit de aanpassingen: videobellen, tuingesprekken, wijzigingen in shifts om contactmomenten te beperken e.d. Bij hulp in de huishouding is met inachtneming van de RIVM-regels zoveel mogelijk hulp geboden. Wel kunnen er andere tijden (clusters) worden gehanteerd of een lagere frequentie om het aantal contactmomenten te beperken. Alle aanpassingen vragen om maatwerk en afstemming. Dit is ook zonder een PDC mogelijk.

Vraag 23

Hoe zien de aanpassingen in de dienstverlening wegens corona er uit voor de WMO-uitvoering in den brede?

Antwoord 23

De huisbezoeken zijn tot nader orde uitgesteld. Nieuwe aanvragen worden zoveel mogelijk telefonisch afgehandeld. Er is veel contact met zorgaanbieders en cliënten. De uitvoering probeert bij beide partijen een vinger aan de pols te houden en te ondersteunen waar mogelijk bij diverse vraagstukken.

Vraag 24

Hoe zien de aanpassingen in de dienstverlening wegens corona er uit voor de JZ-uitvoering?

Zou een PDC hier niet dienstig zijn?

Antwoord 24

De aanpassingen in de dienstverlening zijn legio in de jeugdzorg en zijn nog steeds in ontwikkeling. Er zijn verblijfsgroepen die (net als de verpleeghuizen) doorgegaan zijn met 24 uren zorg leveren en volledig afgesloten zijn geweest voor familieleden, er is via telefoon hulp verleend, via beeldbellen, via fysieke gesprekken aan de voordeur of in de speeltuin, in aangepaste spreekkamers etc. De zorgregisseurs jeugd hebben contact gehouden met al hun cliënten om steeds vinger aan de pols te houden over de situatie thuis.

Er is geëxperimenteerd en aan de hand van de ervaringen is de dienstverlening aangepast. Zo houden de zorgregisseurs jeugd inmiddels weer af en toe gesprekken in het gemeentehuis als duidelijk is dat andere vormen van gesprek voeren niet werken of in crisissituaties.

De regionale contractmanagers hebben constant overleg gevoerd met de aanbieders in de jeugdzorg over de dienstverlening. Vanaf het begin van de coronatijd werd er dagelijks een excelbestand rondgestuurd met een overzicht van de vormen van dienstverlening en de ervaringen. Inmiddels is de frequentie van het rondsturen van het overzicht teruggebracht naar 2x per week, maar wij hebben dit ervaren als een handig hulpmiddel.

Kortom, de dienstverlening heeft zich ook zonder toepassing van een PDC flexibel kunnen ontwikkelen.

Vraag 25

Er is sprake van doorbetalen aan zorgverleners in het sociale domein. Dat geeft een aantal vragen.

- a. Betaalt de gemeente Waterland verder voor diensten die niet kunnen worden geleverd door vormen van overmacht? Herkent het college dat dit bezwaar ontmoet? I
- b. Is het college met de fractie WN van mening, dat diensten die op aangepaste wijze worden verleend, gewoon betaald moeten worden?
- c. En evenzo: dat diensten die gedeeltelijk worden geleverd ook gedeeltelijk moeten worden betaald?
- d. Gegeven de stelselverantwoordelijkheid van VWS: herkent het college, dat het in stand houden van dienstverleners en hun liquiditeit geen taak voor de gemeenten of het/een collectief van gemeenten is, maar een regeringszaak (vgl de stelselverantwoordelijkheid voor banken en scholen)?
- e. Wat is nu de feitelijke grondslag voor betalingen? En wat de periodiciteit er van?
- f. Herkent het college dat een heldere productspecificatie helpt om de redelijkheid van voortgaan met betalingen, en de omvang ervan, te toetsen?

Antwoord 25

- a. Het college betaalt voor diensten die niet kunnen worden geleverd door vormen van overmacht. Het college heeft dit besluit genomen nadat het Rijk en de VNG hierin richtinggevende bestuurlijke afspraken hebben gemaakt over de continuïteit van de financiering van de zorgaanbieders. Uitgangspunt is dat de afspraken gericht zijn op het voorkomen van acute liquiditeitsproblemen en het neutraliseren van de effecten van de coronacrisis voor de financiële positie van zorgaanbieders. Er zijn afspraken gemaakt met aanbieders om zorg zoveel mogelijk door te blijven leveren, eventueel in aangepaste (digitale) vorm. Op deze manier wordt continuïteit voor cliënten zoveel mogelijk gewaarborgd en blijft het zorglandschap intact om nu en straks de client de zorg te geven die hij/zij nodig heeft. Natuurlijk zitten er (financiële) nadelen aan het eventueel betalen van (deels) niet geleverde diensten. Voor het College weegt zorgcontinuïteit echter zwaarder.
- b. Ja, zie het antwoord hierboven.
- c. Nee, zie het antwoord hierboven.
- d. Nee, gemeenten hebben de wettelijke opdracht om de continuïteit van zorg en ondersteuning, onder alle omstandigheden - dus nu ook ten tijde van de coronacrisis – te waarborgen. Dat betekent ook dat wij ervoor moeten zorgen dat de zorgaanbieders zorg kunnen blijven leveren en niet door liquiditeitsproblemen geen zorg meer kunnen leveren aan onze cliënten.
- e. De grondslag voor de betaling blijft de afgegeven beschikking. En de periodiciteit hangt af van het traject waarvoor de hulpverlening is afgegeven. De omzetgarantie is in eerste instantie afgegeven voor de periode 1 maart tot en met 1 juni. Het Rijk heeft deze periode met een maand verlengd. Het college heeft besloten het Rijk te volgen als het Rijk de periode verlengd.
- f. Het Rijk zal in overleg met VNG, branches en accountants van zowel gemeenten als aanbieders nader uitwerken hoe bovenstaande uitzonderlijke situaties zich kunnen vertalen naar zo veel mogelijk rechtmatige uitgaven, met aandacht voor minimalisering van de daarmee gemoeide administratieve lasten.